

УДК 811.161.2'373.45:811.111

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.42.3.41>

АНГЛІЗМИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ: ПЕРСПЕКТИВИ ВХОДЖЕННЯ Й ВИКОРИСТАННЯ

ANGLISMS IN MODERN UKRAINIAN LANGUAGE: PROSPECTS OF INFLUENCE AND USE

Полюжин І.М.,

*orcid.org/0000-0003-2167-8526**доктор філософії в галузі філології,**доцент кафедри прикладної лінгвістики**Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет»*

Стаття присвячена опису назрілих проблем входження в українську мову та функціонування англізмів – запозичень із англійської мови. Розвиток словникового складу мови на всіх етапах її існування характеризується поступальністю, яка виражається в постійному збагаченні й удосконаленні як мови в цілому, так і її лексики зокрема. Значні перетворення у політичному, економічному, культурному житті країни призводять до змін у мовній політиці, що веде до поповнення лексичної системи мови новими одиницями, які запозичуються разом із новими явищами та поняттями.

Спираючись на наукові розвідки відомих учених, автор стверджує, що зміни суспільно-політичного, державного й економічного устрою України, зміна переважної форми власності, науково-технічний прогрес, – усі ці події й процеси продовжуються і незалежно від свого позитивного чи негативного значення для українського суспільства, продовжують бути причиною запозичення нових слів. Проблеми іншомовних запозичень і процесам засвоєння їх присвячено чимало наукових досліджень українських мовознавців: О. Потебні, І. Огієнка, С. Смал-Стоцького, Ю. Жлуктенка, С. Семчинського, В. Жайворонка, М. Жовтобрюха, А. Бурячка, О. Муромцевої, Л. Лисиченко, Л. Симоненко, О. Стишова, В. Сімонок, І. Фаріон та ін.

На сучасному етапі найпотужнішим джерелом лексичних запозичень в українській мові є англійська мова, зокрема її американський варіант. Англіцизми позначають поняття та предмети техніки, мореплавства, військової справи, економіки, фінансів, спорту, мистецтва та ін. У зв'язку з бурхливим розвитком інформаційно-комунікаційних технологій кількість англійських слів у нашій мові постійно збільшується.

Підсумовуючи, автор зазначає: хоч англійські запозичення збагачують українську мову, проте надмірне захоплення ними може витіснити з активного вжитку деякі питомі слова й гальмувати словотвірні процеси на базі власних національних ресурсів. Крім того, поява великої кількості англізмів породжує проблеми їх адаптації, кодифікації й правопису, що викликає чимало дискусій у мовознавців та пересічних носіїв української мови.

Ключові слова: запозичення, українська мова, англійська мова, англізм, адаптація, тематичні групи.

The article is devoted to the description of the mature problems of the entry into the Ukrainian language and the functioning of Anglicisms – borrowings from English. The development of the vocabulary of the language at all stages of its existence is characterized by progression, which is expressed in the constant enrichment and improvement of the language as a whole, and its vocabulary in particular. Significant transformations in the political, economic, and cultural life of the country lead to changes in language policy, which leads to the replenishment of the lexical system of the language with new units that are borrowed along with new phenomena and concepts.

Based on scientific research by famous scientists, the author argues that changes in the socio-political, state and economic structure of Ukraine, changes in the predominant form of ownership, scientific and technical processes – all these events and processes continue and, regardless of their positive or negative significance for Ukrainian society, continue to be the cause of borrowing of new words. The problem of foreign loanwords and the processes of their assimilation has been the subject of many scientific studies by Ukrainian linguists O. Potebnia, I. Ohienko, S. Smal-Stotsky, Yu. Zhluktenko, S. Semchynsky, V. Zhayvoronok, M. Zhovtobryukh, A. Buryachok, O. Muromtseva, L. Lysychenko, L. Symonenko, O. Styshov, V. Simonok, I. Farion, and others.

At the present stage, the most powerful source of lexical borrowings in the Ukrainian language is English, in particular its American variant. Anglicisms denote concepts and objects of technology, navigation, military affairs, economics, finance, sports, art, etc. In connection with the rapid development of information and communication technologies, the number of English words in our language is constantly increasing.

In conclusion, the author notes: although English borrowings enrich the Ukrainian language, excessive fascination with them can displace some specific words from active use and inhibit word-formation processes based on one's own national resources. In addition, the emergence of a large number of Anglicisms raises problems of their adaptation, codification and spelling, which causes a lot of discussions among linguists and ordinary native speakers of Ukrainian.

Key words: borrowing, Ukrainian language, English language, Anglicism, adaptation, thematic groups.

Постановка проблеми. Розвиток словникового складу мови на всіх етапах її існування характеризується поступальністю, яка виража-

ється в постійному збагаченні й удосконаленні як мови в цілому, та і її лексики зокрема. Значні перетворення у політичному, економічному, куль-

турному житті країни призводять до змін у мовній політиці, що веде до поповнення лексичної системи мови новими одиницями, які запозичуються разом із новими явищами та поняттями. Зміни суспільно-політичного, державного й економічного устрою України, зміна переважної форми власності, науково-технічний процес, – усі ці події й процеси продовжуються і незалежно від свого позитивного чи негативного значення для українського суспільства, продовжують бути причиною запозичення нових слів [1, с. 314–315].

Лексичні запозичення в розвитку української літературної мови займають важливе місце, оскільки фактично становлять один з найважливіших чинників розвитку кожної мови, яка претендує на високий культурний рівень, на відображення стану інтелектуального, культурного, економічного і політичного розвитку суспільства. Наприклад, в англійській мові до 55% слів запозичено з французької; у румунській близько 40% слів слов'янського походження тощо [2, с. 27]. Відомо, що в українській мові немало «законних» унормованих тюркізмів, латинізмів, полонізмів, германізмів тощо, які становлять приблизно 10–12 %.

Проблемі іншомовних запозичень і процесам засвоєння їх присвячено чимало наукових досліджень українських мовознавців О. Потебні, І. Огієнка, С. Смал-Стоцького, Ю. Жлуктенка, С. Семчинського, В. Жайворонка, М. Жовтобрюха, А. Бурячка, О. Муромцевої, Л. Лисиченко, Л. Симоненко, О. Стишова, В. Сімонок, І. Фаріон та ін.

Важливою умовою засвоєння запозичень є їхня контекстуальна фіксація, а також відзначення, з якої чи через яку мову вони прийшли. Давніші іншомовні запозичення належать до періоду Київської Русі, а пізніші – до часів формування і розвитку української мови. Ранні запозичення проникли переважно усним шляхом, а пізніші засвоювалися через літературні джерела, причому і через посередництво інших мов [3, с. 140].

Наявні екстралінгвальні (зовнішні, позамовні) та інтралінгвальні (внутрішні, мовні) причини запозичень. До причин зовнішніх належать насамперед контакти між народами, зумовлені як близькістю географічного розташування (що не є обов'язковим), так і потребами спільного вирішення певних політичних, економічних питань, культурним та науковим обміном. При цьому розрізняють безпосередні контакти, що реалізуються за допомогою якоїсь іншої мови. Проте існування тісних і безпосередніх контактів з якимось народом не завжди зумовлює процес інтенсивних запозичень саме з мови цього народу. І навпаки,

навіть віддалені, опосередковані контакти можуть викликати активний приплив запозичень із мов тих народів, з якими мова, що запозичує, безпосередньо не контактує.

Суто лінгвальними причинами запозичень, на думку О. Муромцевої, є такі: а) потреба у поповненні, а то й створенні якоїсь лексико-семантичної групи, відсутньої або недостатньої в певний історичний момент у мові, що запозичає; б) потреба в семантичному обмеженні питомого слова, усуненні його багатозначності; в) термінологічна визначеність запозичуваного слова, яка склалася в мові – (чи мовах) – джерелі, порівняно з наявним відповідником у мові, котра позичає [4, с. 60].

Головними тенденціями та важливими процесами в розвитку словникового складу української мови кінця ХХ – початку ХХІ століття О. Стишов вважає глобалізацію / автохтонізацію. «Глобалізація (від англ. *globalization*) – це процес всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації» [5, с. 14], що є причиною таких мовних явищ: 1) активного запозичення англіцизмів; 2) калькування; 3) інтенсифікації іншомовних словотвірних засобів; 4) активного вживання варваризмів та ін. Автохтонізація – це «виникнення і розвиток або відродження специфічних рис (питомих мовних явищ та одиниць) у національних мовах, які засвідчують їх відмінність від інших мов, неповторність» [5, с. 16].

Інтеграція України в міжнародний культурний та інформаційний простір зумовила швидкий процес оновлення лексики української мови, особливо за рахунок запозичень та новотворів від запозичень. О. Стишов вважає, що на сучасному етапі серед позамовних чинників, які сприяють появі запозичень, істотну роль відіграють мода й лінгвальні та естетичні смаки, зокрема намагання мовців використати слова, яким власне конотативне значення. Дослідник визначає такі причини активізації іншомовних лексичних джерел: а) потребою заповнення мовних лакун – поповненням певних тематичних груп, а то й створенням їх; б) браком слів, позбавлених будь яких конотацій, переважно в царині науково-технічної термінології та номенклатури; в) «номінативною безвихіддю» і прагненням до мовленнєвої економії, компактності; г) тенденцією до чіткішої диференціації слів за семантикою та сферами вживання тощо [6, с. 16].

На сучасному етапі найпотужнішим джерелом лексичних запозичень в українській мові є англійська мова, зокрема її американський варіант. Англіцизми позначають поняття та предмети техніки, мореплавства, військової справи, еконо-

міки, фінансів, спорту, мистецтва та ін. У зв'язку з бурхливим розвитком інформаційно-комунікаційних технологій кількість англійських слів у нашій мові постійно збільшується.

Тема нашої наукової розвідки є **актуальною**, оскільки проблема дослідження запозиченої лексики, зокрема англізмів, залишається одним із важливих завдань у галузі мовознавства. Особливу цікавість викликає кількісний і якісний склад англізмів. Об'єктом нашого дослідження є запозичення з англійської мови в сучасній українській літературній мові. Предмет дослідження – семантика, функції, перспективи входування та вживання англізмів.

Мета роботи – проаналізувати проблеми входування та функціонування англізмів у сучасній українській літературній мові. Поставлена мета передбачає вирішення таких **завдань**: 1) з'ясувати основні шляхи і причини запозичень; 2) визначити роль і місце англізмів у лексичній системі української мови;

Методи дослідження. У роботі застосовано *аналітико-описовий* метод для вивчення іншомовної одиниці в структурному й семантичному аспектах, а також найповнішого узагальнення та класифікації мовних фактів.

Мовні контакти, запозичення, безпосередній вплив однієї мови на іншу – важливий і цікавий матеріал для наукового дослідження, позаяк «у світі немає жодної мови, у лексиці якої не було б запозичень з інших мов, тому що ні один народ, носій і творець своєї мови, не живе ізольовано, відокремлено від інших народів» [3, с.121].

З точки зору наявності чи відсутності додаткових експресивно-емоційних значень запозичених слів усі вони можуть бути поділені на дві групи: 1) запозичення, засвоєні мовою (стилістичні можливості цих слів не пов'язуються вже з походженням їх), і 2) власне іншомовні слова, вони характеризуються чужорідністю звучання і форми, що зумовлює і деякі їх стилістичні особливості). Окремо стоять різні типи індивідуально-авторських запозичень (вони перебувають поза межами лексичного складу мови і відзначаються яскраво виявленим колоритом незвичності, екзотики, локальності).

Іншомовні слова – слова з інших мов, які, на відміну від запозичених слів, не засвоєні повністю мовою, що їх запозичила, усвідомлюються мовцями як чужорідні й зберігають ознаки свого походження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значущість процесу запозичення іншомовної лексики до української мови привернула велику увагу

до нього з боку багатьох дослідників в кінці XX – на початку XXI ст. Зокрема, освоєння іншомовних запозичень у наукових терміносистемах досліджують О. Лисенко, Г. Сергєєва; питання словотвірної адаптації запозичень є об'єктом уваги С. Рижикової, Л. Чурсіної; Д. Мазурик, О. Стишов і О. Тодор розглядають запозичення як ефективний сучасний спосіб збагачення лексичного складу мови; В. Сімонок проаналізувала лексико-семантичну рецепцію іншомовної лексики в українській мовній картині світу [7]; Л. Архипенко з'ясувала етапи і ступені адаптації іншомовних лексичних одиниць в українській мові [8]; Ю. Молоткіна описала функціонально-стильову диференціацію новітніх запозичень [9] тощо.

В українській лінгвістиці на початку XXI ст. помітно зріс науковий інтерес до проблеми дослідження особливостей функціонування англізмів. Зокрема, Н. Попова проаналізувала структурно-семантичні особливості новітніх лексичних запозичень з англійської в українську мову (90-ті рр. XX ст. – початок XXI ст.) [10]; Г. Сергєєва обстежила англійськомовні запозичення в українській правничій термінології [11]; Я. Битківська окреслила тенденції засвоєння і розвитку семантики англізмів у сучасній українській мові на матеріалі ЗМІ [12] тощо.

Англіцизм, англізм – різновид запозичення: слово, його окреме значення, вислів тощо, які запозичені з англійської мови або перекладені з неї чи утворені за її зразком. Англізми переважно усвідомлюються мовцями як чужорідний елемент і зберігають ознаки свого походження: фонетичні (*джерс, імідж, менеджер*), словотвірні (*смокінг, маркетинг*), семантичні (*яструби* 'політики, прихильники жорсткого агресивного курсу у різних країнах') [13, с. 26].

Основними фонетико-словотвірними ознаками англізмів є: 1) звукосполучення [дж]: *джерс, джемпер, джек-пот*; 2) звукосполучення [ай], [ей]: *хокей, тролейбус, інсайд, гайморит*; 3) суфікс *-инг (-інг)*: *пудинг, кемпінг, мітинг* [14, с. 219].

Лексичні запозичення з англійської мови в українську почали проникати пізніше, ніж із французької чи німецької, найбільше – в XIX ст.; засвоювалися вони переважно через польську, німецьку й російську мови. Кінець XX ст. – переломний момент історії української мови, який характеризується двома процесами: розширення сфер вживання української мови у зв'язку з набуттям нею реального статусу державної; збільшення питомої ваги іншомовних елементів в активній лексиці, причиною якого є посилення взаємодії з країнами Заходу [15, с. 129].

Н. Попова виокремила такі лексико-семантичні груп англiзмiв: суспiльно-полiтична, економiчна, iнвестицiйна, фiнансова, банкiвська, зовнiшньо-економiчна лексика, лексика бiзнесу та ринку, маркетингу, торгiвлi, технiчна, наукова, музична, культурна, спортивна, побутова [10, с. 70].

На думку О. Стишова, англiйська мова та її американський варiант є найголовнiшим джерелом поповнення i збагачення лексичної системи української мови кiнця ХХ – початку ХХІ столiття. «Тому серед нових iншомовних слiв в українській мовi названого перiоду iстотно домiнують англiзми та американiзми, тобто слова i фразеологiзми, а також кальки та одиницi, утворенi за їх звiрцями (десь 80–82%)» [5, с. 104–105].

Л. Чернiкова та Т. Смилик зауважили, що внаслiдок українсько-англiйських мовних контактiв наприкiнцi ХХ – на початку ХХІ столiття наша мова урiзноманiтнiлась запозиченнями для рiзних сфер дiяльностi: у засобах зв'язку та ЕОМ – це *роумiнг, банер, онлайн*, в науцi, культурi та освiтi – *перфоманс, тендер*, до молодiжних субкультур потрапили такi слова, як *дi-джей, чил-аут*, ЗМI почали використовувати *iнтерв'юер*, програма в стилi «*лайф*», *копiрайтер* тощо [15, с. 129]. «Новiтнi англiзми входять до української мови, поступово стають зрозумiлими та зручними для її носiїв i все частiше вживаються в мовленнi українцiв, особливо молодi, наприклад: *девайс, ейчар, кеш, лузер, пiкапер, фейк...*» [16, с. 142].

І. Лобачова видiляє двi групи англiзмiв за їх функцiями в українській мовi: 1) слова, що називають новi поняття або явища, якi з'явилися водночас iз новими реалiями сучасного життя (*бейбi-бокс, криптовалюта, блогер, гуглити, постити, фiтнес, хостел, промоутер, флешмоб, фрiлансер*); 2) англiцизми, без яких українська мова цiлком може обiйтися (*дивайс, булiнг, фiдбек, фейк, лайфхак, чайлдфрi, дiгер, барбер, хайп* тощо) [17, с. 152].

Змiна життєвих прiоритетiв, на якi впливають полiтичнi та економiчнi чинники, а також основнi напрямки розвитку держави на сучасному етапi знаходять своє вiдображення у мовi. Англiйскi слова настiльки прижилися i засвоїлися у нас, що невдовзi можна буде говорити про такий собi новий варiант «української мови». Саме про нього i пише В. Радчук, прогнозуючи майбутню долю нашої мови. Він також називає причини цього явища: «...комп'ютеризацiя, потяг до мiжнародних стандартiв, дiлового партнерства, до науки й освiти Заходу, передове товаровиробництво в англiйськомовних краiнах, лiдерство англiйської мови як мiжнародної» [18, с. 39].

Хоча англiйскi запозичення якоюсь мiрою збагачують нашу мову, проте дослiдники побоюються надмiрного їх впливу, який «затiнює» державну мову, адже з приходом нового матерiалу для вивчення прийшли новi проблеми: тепер реєстру тлумачного чи орфографiчного словника української мови недостатньо, адже з кожним роком його необхідно збiльшувати, враховуючи всi можливi запозичення. У цьому зв'язку А. Таран, дослiджуючи новi англiзми в українській мовi як вiдображення розвитку IT-освiти, зауважує, що «їх кодифiкацiя в нормативних словниках передбачає «випробовування» мовною практикою: з'ясування трансферу лексичного значення (звуження, розширення, комбiнацiї семантичних модифiкацiй значення), усталення граматичної форми i семантичних зв'язкiв з iншими словами» [19, с. 50].

Однак коли слова з чужої мови вживаються бездумно, безсистемно, коли перекручується їх змiст i спотворюється звукове оформлення, це засмiчує мову, перетворює її на мiшанину власних слiв i варваризмiв, якi мали б бути вжитi лише в деяких специфiчних соцiальних рiзновидах. Ю. Молоткiна вважає, що молодi люди часто вживають англiзми з метою «осучаснення» тексту, тому що серед молодi побуває думка нiби вони звучать краще. Дослiдниця також звертає увагу на так званих «пересiчних громадян», якi, звикнувши до одного стилю життя, несвiдомо чи свiдомо передають його iншим [9, с. 119]. Цi двi думки пояснюють нам ще одну причину прагнення пiдлiткiв успадковувати англiйскi запозичення: українська молодь спілкується з американською або навіть просто бачить її iдеалiзований для соцiальних мереж спосiб життя, у них з'являється бажання спробувати щось нове, змiнити своє життя на таке ж «iдеальне», як у американських пiдлiткiв, їм починає подобатись культура та самi люди, їх стиль.

Стилістична роль англiйських слiв у рiзних текстах неоднакова. У науковому, дiловому i публiцистичному стилях вони часто виступають як термiни або входять до словосполучень термiнологiчного типу. Цi слова i словосполучення не мають стилістичного навантаження; єдине, що можна вiдзначити, – колорит офiцiйностi, сухостi, книжностi, який створюється почасти цими компонентами мови.

Органiчною сферою застосування термiнологiчної лексики англiйського походження, до складу якої входить рiзногалузева наукова термiнологiя, професiоналiзми тощо, є, в першу чергу, стилi науковий, частково публiцистичний, а також офiцiйно-дiловий стиль. Термiнологiчна лексика застосовується, як правило, у текстах названих

функціональних стилів у своїй номінативній та дефінітивній функціях. Основна функція термінологічної лексики – номінативна, адже терміни називають спеціальні поняття з різних галузей людських знань.

Різноманітні функції виконують англізми і в системі художнього стилю. Терміни-англізми, крім свого прямого номінативного значення, набувають тут і додаткових стилістичних відтінків, а також експресивного забарвлення. Письменники користуються іншомовною лексикою як стилістично експресивним засобом мовної характеристики персонажа, чи прийомом, за допомогою якого досягається, залежно від характеру й способу його застосування, урочисто-піднесений або сатирично-знижений ефект.

У публіцистичному й художньому стилі іншомовні слова називають реалії (предмети і явища громадського життя, політичного ладу, господарського устрою) інших країн. Серед цих слів є не лише загальномовні запозичення, а й різні екзотизми – слова або вислови, «запозичені з маловідомої, найчастіше неєвропейської мови і вживані для надання мові особливого колориту (напр.: *чурек, сакля, аул, махараджа, рикша, кулі, тамарджоба, селям алейкум*). З утратою етнічної ізольованості екзотизм стає звичайним іншомовним запозиченням (пор.: японські слова *дзюдо, ікебана, карате* та ін.)» [13, с. 170].

У художніх і публіцистичних текстах часто вживаються вкраплення – варваризми. Це іншомовні слова, не властиві мові, якою написано текст; вони не запозичені з однієї мови в іншу, а «позичені» для одноразового використання з метою наближення читача до зображуваного. Часто служать засобом створення комічного ефекту, висміювання зловживань іншомовними словами. Іноді варваризмами називають лише ті слова, що трапляються у писемному мовленні в чужомовній графічній передачі (*veto, noto sapiens*). Уживаються також як заголовки літературних творів («*Boa constrictor*» І. Франка, «*Contra spem spero*» Лесі Українки, «*Persona grata*» М. Коцюбинського) і як вкраплення в їхні тексти [13, с. 61].

В офіційно-ділових текстах рекомендується вживати іншомовні слова й терміни, які або одержали міжнародне визнання, або не мають еквівалентів у нашій мові (до міжнародних належать технічні, економічні, спортивні та інші терміни). Вживання іншомовних слів у цих текстах регламентується такими правилами: запозичення повинне бути необхідним (у нього в українській мові не має бути відповідників з тим самим обсягом значення). Так, наприклад, слід писати *підлі-*

ток, а не *тинейджер*, *купівля*, а не *шопінг*, бо ці пари слів тотожні за своїм значенням у загальнонародній мові (таким чином, іншомовне слово тут дублює українське).

Отже, англійські запозичення, увійшовши разом із поняттями і, адаптувавшись в українській мові, збагатили її словесний арсенал. Але надмірне захоплення ними, не вмотивовані номінативними, ні стилістичними міркуваннями, є свідченням низького рівня філологічної освіченості, недостатньої обізнаності з можливостями рідної мови.

Висновки. Лексичні запозичення є одним із важливих чинників розвитку української мови, яка претендує на високий культурний рівень, на відображення інтелектуального, культурного, економічного і політичного розвитку суспільства. Ранні запозичення проникли переважно усним шляхом, а пізніші засвоювалися через літературні джерела, причому і через посередництво інших мов. Єкстралінгвальні (зовнішні, позамовні) та інтралінгвальні (внутрішні, мовні) причини запозичень.

Найпотужнішими лексичними запозиченнями в українській мові кінця XX – початку XXI ст. є англізми, що позначають поняття та предмети техніки, військової справи, економіки, фінансів, спорту, мистецтва та ін. У зв'язку з процесами глобалізації та бурхливим розвитком інформаційно-комунікаційних технологій кількість англійських слів у нашій мові постійно збільшується.

Хоча англійські запозичення збагачують українську мову, проте надмірне захоплення ними може витіснити з активного вжитку деякі питомі слова й гальмувати словотвірні процеси на базі власних національних ресурсів. Крім того, поява великої кількості англізмів породжує проблеми їх адаптації, кодифікації й правопису, що викликає чимало дискусій у мовознавців та пересічних носіїв української мови.

Англійські запозичення активно вживаються в сучасній українській мові, зокрема слова і вислови таких тематичних груп: 1) назви осіб (*бармен, бізнесмен, девелопер, геймер, гай, іміджмейкер, кліпмейкер, лузер, менеджер, продюсер* та ін.); 2) економічні й технічні назви (*бізнес, кеи, комп'ютер, котедж, сейф, телефон, пентхауз, трейлер, трок* та ін.); 3) спортивні назви (*боулінг, дайвінг, пінг-понг, серфінг, тренінг*); 4) назви зі сфери культури, мистецтва, соціальних комунікацій (*бестселер, джаз, дизайн, кліп, мас-медіа, трилер, ток-шоу*); 5) побутові назви (*гамбургер, коктейль, стейк, фастфуд, смокінг, шорти* та ін.); 6) інші назви (*вікенд, кнайп, комфорт*). Окремо виділяють англізми-варваризми

як виразну особливість постмодерної української прози: *second life* – *друге життя*, *welcome* – ласкаво просимо, *Oh, my God!* (*О Господи!* – вигук що виражає здивування), *men's club* – чоловічий клуб, *24 hours* – цілодобово, *please* – будь ласка та ін.

Функційна характеристика англізмів засвідчує, що абсолютна їх більшість уживається з метою називання давно відомих чи нових предметів і понять, а деякі виступають засобом гумору або відтворюють місцевий колорит.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гудима Н.В. Вплив мовних та позамовних чинників на збагачення словникового складу сучасної української літературної мови. URL: <http://litmisto.org.ua/?p=25529>.
2. Ющук І. Про походження української мови. *Дивослово*. 1995. № 1. С. 27–33.
3. Бурячок А.А. Лексика сучасної української літературної мови з погляду її походження. *Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія* / за заг. ред. акад. І.К. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1973. С. 101–150.
4. Муромцева О.Г. Розвиток лексики української літературної мови в другій половині XIX – на початку XX ст. Харків, 1985. 152 с.
5. Стишов О.А. Динаміка лексичного складу сучасної української мови. *Лексикологія. Лексикографія: навч. посіб.* Біла Церква : Авторитет, 2019. 198 с.
6. Стишов О.А. Особливості розвитку лексичного складу української мови кінця XX століття. *Мовознавство*. 1999. № 1. С. 7–21.
7. Сімонок В.П. Лексико-семантична рецепція іншомовної лексики в українській мовній картині світу: автореф. дис. ... д-ра філол. наук. 10.02.01. Харків, 2002. 36 с.
8. Архипенко Л.М. Іншомовні лексичні запозичення в українській мові: етапи і ступені адаптації (на матеріалі англіцизмів у пресі кін. XX – поч. XXI ст.) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Харків, 2005. 20 с.
9. Молоткіна Ю.О. Мовні та позамовні причини проникнення англіцизмів у сучасну українську мову. *Соціум. Документ. Комунікація*. 2016. Вип. 2. С. 112–124.
10. Попова Н.О. Структурно-семантичні особливості новітніх лексичних запозичень з англійської в українську мову (90-ті рр. XX ст. – початок XXI ст.) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Харків, 2002. 196 с.
11. Сергеева Г.А. Англомовні запозичення в українській правничій термінології : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Харків, 2002. 250 с.
12. Битківська Я. В. Тенденції засвоєння і розвитку семантики англіцизмів у сучасній українській мові : автореф. дис. ... канд. філол. наук. Івано-Франківськ, 2008. 20 с.
13. Українська мова: Енциклопедія. 2-е вид., випр. і доп. Київ, 2004. 824 с.
14. Філон М.І., Хомік О.Є. Сучасна українська мова. *Лексикологія. Частина 1: навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів*. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. 271 с.
15. Чернікова Л.Ф., Смілик Т.І. Англіцизми в сучасній українській мові. URL: <https://surl.li/mnlrhu>.
16. Боярова Л.Г. Лінгвістичний аспект глобалізації. *Лінгвістичні дослідження* : зб. наук. праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. 2015. Вип. 40. С. 138–144.
17. Лобачова І.М. Комунікативна спрямованість слів іншомовного походження в мовленні сучасної молоді. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2021. Вип. 12(80). С. 150–153.
18. Радчук В. Мова в Україні: стан, функції, перспективи. *Мовознавство*. 2002. № 2–3. С. 39–45.
19. Таран А.А. Нові англізми в українській мові як відображення розвитку ІТ-освіти. *Закарпатські філологічні студії*. 2024. Вип. 34. Т. 2. С. 46–51.

Дата першого надходження рукопису до видання: 22.09.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 30.10.2025

Дата публікації: 28.11.2025